Regd No. N44
M. 3816

విడిప్రతిక ౦-౧-౨

To Let

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ ; గురు వారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౮ ● హైదరాబాదు దక్కను ఫా. శ. ౧౩౫౩ స్వభాను మార్గశిర బ. ౮ [౧౬-౩-౧౩౫౩ఫ] సోమవారము ● సంచిక ౬౨

ఆస్సాం విమానాశ్రయంపై జపాను విమానాలదాడి

బర్మాలో అమెరికను విమానాల చర్యలకు ప్రతిక్రియలా?

ఈ డిసంబరు౧౮,౧౫,౧౬ తేదులలో ప్రకటితములైన యుద్ధవార్తల నిక్కడ సింహావలోకనము చేసెదము.

ఇండియా

ఇండియాలో డిసంబరు ౫వ తేదినాడు కలకత్తానగరము పైకిజపానీయ విమానాలు పోయి బాంబులను వేయుటవల్ల ఆనగరమందు మొత్తము ౩౩౫మంది మరణించినట్లు డిసంబరు౧౫వ తేదివరకు కలకత్తా పురపాలక సంఘమువారి ఉద్యోగము ౦ తయారుచేసిన లెక్కలవల్ల తెలినది.

డిసంబరు ౧౩వ తేదిన జపానీయ విమానములు ఆస్సాం రాష్ట్రమందు ఈశాన్యభాగమున అమెరికనుల విమానముల మూలసంస్థానము పైబాంబులను వేసినవి.ఇందువల్ల నష్టముచాల తక్కువ,జరుగలకు తగిలిన దెబ్బలును తక్కువ.అట్లువచ్చిన జపానీయ విమానాలనుండి ౧౮క్రిందికి కూల్చి వేయబడినవి

బర్మా

బర్మాలో బ్రిటిషువారి యొక్కయు, జపానీయుల యొక్కయు పెట్రోలుసేనల సంఘర్షణలు డిసంబరు ౧౫వ తేదికి పూర్వపు వారములో చాల చురుకుగానుండెను.

ఆదే వారమందు బ్రిటిషువారి యొక్కయు, అమెరికా వారియొక్కయు విమానములు బర్మాలోజపానీయ సేనలఆక్రమణలోనుండు ప్రదేశముల పై తీవ్రములైన దాడులను చేసినవి వీటికి ప్రతిక్రియగానే ఆయియుండవచ్చును జపానీయ విమానాలు

ఇటీవల ఇండియాలో ఆస్సాం, కలకత్తాలపై జరిపిన దాడులు,

చైనా

చైనాలో హాంకాంలో విమానాశ్రయముపై డిసంబరు ౧౧వ ౧౨వ తేదులలో అమెరికనులవిమానములు దెబ్బలను వేసినవి ౧౨వ తేది పగలుఇండోచైనాపై దాడిచేసినవి.

జపానీయుల విమానాలు ౧౨వ తేదిన తూర్పు చైనాలో అమెరికనుల ఒకవిమాన స్థానముపై బాంబులను వేసినవి.

పసిఫిక్ ప్రదేశము

పసిఫిక్ ప్రదేశమందు ఆస్ట్రేలియా దిక్కున న్యూగినీలో హువన్ద్వీపకల్పమందు జపానీయ సేనను ఆస్ట్రేలియనులు ఉత్తరమునకు తరిమి వేయుచున్నారు. జపానీయ సేనలు సేనలుగా నిలచిపోరాడుట సన్నగిల్లినది.అక్కడ దక్కడకొందరు కొందరుజపానీయ సైనికులు చేరియుండి ఆస్ట్రేలియావారి సేనలును ప్రతిఘటనచేయుట మాత్రము జరుగుచున్నది.

డిసంబరు ౧౫వ తేదిన అమెరికనునౌకలు అరావేలో అమెరికనుల సేనలను దాపినవి.

అమెరికనులనౌకలలో ఒకసేనజపాను వారి వగుకారొలీను దీవులలో మధ్యనసుండి, గొప్ప నౌకాశ్రయముగల ట్రక్ దీవిసమీపముగా పోయినవి.కానివాటి నెదుర్కొనుటకుజపానీయులయుద్ధ నౌకలు కనిపించలేదు.

అమెరికనుల నౌకలనుండి విమానములు జపానీయులవియగు నాలుగు విమానాశ్రయముల పై దెబ్బలను వేసినవి. మరియు ఈనౌకలవల్ల రెండు శత్రుయుద్ధనౌకలు సముద్రములో ముంచి వేయబడినవి, మరిగ౨ శత్రునౌకలు పాడైనవి ౮౨జపానీయ విమానములు క్రిందికికూల్చివేయబడినవి. నేలమీదవిమానాశ్రయములలో నుండు౬౭ విమానములు నాశనముచేయబడినవి.

జర్మనీ, ఆస్ట్రియాలపై విమానాలదాడులు

డిసంబరు ౧౩వ౧౫వ తేదులలో బ్రిటిషు విమానాలుజర్మనీ పడమటి భాగము మీదదాడులను చేసినవి.౧౬వ తేదినబర్లిను నగరముపైని బాంబులను వేసినవి.

డిసంబరు ౧౫వ తేదిన బ్రిటిషు విమానములు ఇటలీనుండి జర్మనీదక్షిణ భాగమునకు పోవుపెద్ద బాటపైనుండు గొప్పరైలుబాటల కేంద్రమున్ను, ఆస్ట్రియాలోని టిరాల్ రాష్ట్రము యొక్క ప్రధాన నగరమున్ను అగుఇన్సుబ్రక్ మీదగొప్ప దాడినిచేసి ఆనగరమందలి హాంజినీలకు పరిశ్రమలు,వస్త్రపరిశ్రమలు, నగరసమీపమున నుండువిమానాశ్రయము, జలవిద్యుచ్ఛక్తియంత్రములు మున్నగు వాటికిని, ఆపెద్దబాటపైనుండు రైల్వేలసంబంధములైనవాటికిని చాలనష్టములను కలిగించినవి.

—

దేశంలో రాజకీయాం దోళన చర్యలు

—

మదరాసు, డిసంబరు ౧౬

డిసంబరు ౩వ తేదిన పోలీసు కమీషనరుయొక్క ఆజ్ఞకు వ్యతిరేకముగా ట్రిప్లికేను సముద్రతీరమున సభను జరిపినందుకు శ్రీమతిఅంజలాయ్ అమ్మాల్ మున్నగు ఆర్గురుస్త్రీలకు మూడవరాజధాని మేజస్ట్రేటు శైనుశిక్షలను విధించినారు శిక్షల్లేమరిరవాసుదిక్షిని విధించినారు. (అ. ప్రె.)

సూరత్, డిసంబరు౧౬:— బ్రోచ్‌లో ఆర్. యస్. దళాల్ హైస్కూలులో ఒకక్లాసుగదిలో ప్రేలనిబాంబొకటి కనిపించినట్లును, దానిని పోలీసులు పట్టుకొనిపోయినట్లును బ్రోచ్‌లో ఒక పత్రికయందు ప్రకటితమైనది.

—

చతుర్భుజావతారము

—

కాశీ డిసంబరు ౬ మంగళవారమునాడు రాంపూరులో ఒక యువతికి చతుర్భుజములును, ద్విశిరము, తక్కినదేహమంతయు సాధారణముగ నున్నయొకు ఒకశిశువుజన్మించెను ఆశిశువు కొద్దిసేపుమాత్రమే బ్రతికెను. ఈచిత్రము చూచుటకై అనేకులు రాంపూరుకుపోయిరి.

—

మహాసభ ఆగినది

—

(స్వావి.) రంగంపేట ౧౩-౩-౫౩

ఈ ౧౬బహమన్ తేదిన మెదకుజిల్లాయందలి, రంగంపేటలో, ఆంధ్రోద్యమప్రబోధక బహిరంగ సభ జరుపదలచి, నెలరోజులకుముందుగనే, మండలాధికారిసన్నిధికి, దేఖారముపైబిజ్ఞప్తి పంపబడెను. కాని ఇంతవరకు అనుమతిలభించనందున, సభ ఆగిపోయినది.

—

౧౧వ ఆంధ్రమహాసభ

—

ఈసారి (౧౧,వ ఆంధ్రమహాసభ మాజిల్లాలో జరుగుటకు స్థాయిసంఘమువారి అనుమతితో ఆహ్వానసంఘము ఏర్పడినది. ఆహ్వానసంఘమువారు విరాళములను ప్రోగుచేయుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారు. గతరెండుసంవత్సరములనుండి ఆంధ్రమహాసభలో అంతర్భాగముగా ఏర్పడియున్న కాంగ్రెసు జాతీయపక్షములవారు ఎన్నికలలో తమ తమబలాధిక్యతను సంపాదించుకొనుటకు తమతమ కత్తులను వరలలోనుంచి పైకితీసి నూరినారు. పార్టీటెక్కెట్టుప్రకారము ఎన్నికలకు సంబంధించిన పనులలో నిమగ్నులైనారు. ఈఎన్నికలహడావిడి దాదాపు (౮) నెలలవరకుంటుంది.

సాధారణ పరిస్థితులలో ఎన్నికలహడావిడి కూడ ఉద్యమప్రచారమునకు, వివిధతత్వాలప్రబోధమునకు ఉపకరించును. కాని మన మిపుడు అసాధారణ పరిస్థితులలో నున్నాము. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన వివిధకంట్రోలు విధానములను చూచిన, రాష్ట్రములోని ప్రతి పౌరుడు, తనజీవితము, అలవాటులు మొత్తము సాంఘికవిధానముననే మార్చుకోక తప్పదు. పరిమితిగా సంచరించుకోవలసివచ్చును. మొదటితీరుగ విందు, భోజనసత్రాలు, సంతర్పణలు పెట్టుటకు అవకాశములేదు. తిండిధాన్యమునుండి గ్యాసు నూనెవరకు కంట్రోలువచ్చిన దున పరిస్థితియందు లోకూడ ఇబ్బందిగనే యున్నది.

ఆంధ్రమహాసభకు కలిసికట్టుగా, మహాసభకు వచ్చేప్రతినిధులు ప్రేక్షకులసంఖ్య మనకు తెలియునిది కాదు, మహాసభ జరుగుటకు ఎంతోహడావిడి కావలసియుంటుంది పదిపది వేలమందిజనములకు భోజనవసతులు నల్లాలు, మహాసభకై మంటప నిర్మాణము, విద్యుద్దీప ములు మున్నగువాటికై ఈ రోజులలో ఏర్పాట్లు ఏవిధముగ కాగలుగును? వీటన్నిటికై స్థానికులనువేధించి కృత్యాద్యవస్థతో ఏర్పాట్లుచేయించి మహాసభజరిపి ఏమి సాధించేది యున్నదాయను విషయము ఆలోచించవలెను, తయ్యారైనులెల్ల ఈ సారిమహాసభనుఆపి కార్యకర్తలంతా, అన్నిపక్షాలవారు, ప్రస్తుతము దేశీయులకు ఏర్పడుచున్న యిబ్బందులనివారణకు యోగ్యమైన కార్యక్రమమును తీసికొనవలసిన చేయుట ఉచితమని తోచుచున్నది. మహాసభ నాయకులు, విజ్ఞులు, ఈవిషయమును ఆలోచించవలెనని కోరుచున్నాను.

మెదకుజిల్లా ఆంధ్రుడు.

—

సీతారాంబాగ్ కళాశాల

—

హైదరాబాదు సీతారాంబాగుసంస్కృతకళాశాలను ౧౨డిసెంబరునాడు ప్రయాగవిద్యాపీఠకుల పతులైన డాక్టర్ అమరనథఝాగారు దర్శించిరి. శ్రీ యస్ శే. రావుగారున్నూ శ్రీ లక్ష్మీనిరాసగనేరీవాలు గారున్నూ తదితరులున్నూ వారికిస్వాగతమిచ్చిరి. డాక్టరు అమరనాథగారు కళాశాలలోని ప్రన్సివాలుగారును ఇతరోపాధ్యాయులును వేదాంత మీమాంసవ్యాకరణముల పాఠములను విద్యార్థులకు సంస్కృతమందే అధ్యాపనము చేయించుటను శ్రద్ధతోవిని ఆశ్చర్యచకితులైరి. తర్వాత వారికి పాఠశాలా కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు మంటపములో స్వాగతమిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయులలొకరు ఒకవిద్యార్థియు అనువుగారచించిన డాక్టరుగారిప్రశంసాశ్లోకములనుచదివిరి. తర్వాత ప్రతాపరెడ్డిగారు పాఠశాలలోని ప్రతిఫలరహిత విద్యాభోజనవసతులను గూర్చి తెలుపుచు దాని వృద్ధిని వివరించిరి. శ్రీ డాక్టరు అమరనాథగారు కొన్నివాక్యాలు సంస్కృతములో మాట్లాడిన తర్వాత హిందీలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఈరాష్ట్రములో ఇంతటియుత్తమసంస్కృత విద్యావిధానమున్నందులకు తనకు చాలా ఆశ్చర్యముకలిగినదనియు బోధ ఉత్తమస్థాయిలోనున్నదనియు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు దీనికి ఉదారముగా ద్రవ్యసహాయము చేయవలెననియు, తాను నిజముగా మదాహనంద భరితుడనైతిననియు తెలిపిరి. సభానంతరము శ్రీ వారికి ఫలపుష్పతాంబూలములను సమర్పించిగౌరవించిరి.

—

గోలకొండపత్రిక

స్వభాను సం॥ర మార్గశిర బ॥ ౮ సోమవారము

ప్రజారోగ్యము

భారతదేశములో ప్రజల ఆరోగ్యము సర్వవిధాలా క్షీణించినదని బ్రిటిషిండియా ప్రభుత్వమువారు గమనించినారు. బెంగాలులో ఈసంవత్సరము క్షామం కొ౪౦, మూలాన ౬౦ లక్షల మంది చనిపోయినారట! మనదేశము దరిద్ర దేశము ఈదేశానికి తగినపంటకూడా పండదు. జనులు దరిద్రులు కోట్ల జనులతిండి దొరల కుక్కల తిండి కన్న అధ్వాన్నమైనట్టిది గంజిత్రాగి బ్రతికేవారు ఎంతకాలము బ్రతుకగలరు అందుచేతనే సర్ జోసఫ్ భోరే అనేవారు ఏడెనిమిది వారాల క్రిందట రేడియోలో ఈ విధముగా మాట్లాడిరి

"భారతదేశములో జను ౖ సగటు ఆయుర్దాయము ౨౭ ఏండ్లే! కాని న్యూజీలెండులోని జనుల సగటు ఆయుర్దాయము ౬౫ ఏండ్లు ఆస్ట్రేలియాలో ౬౩, సంయుక్త అమెరికాలో ౫౯, ఇంగ్లండులో ౫౯, ఇక పిల్లల చావులు వినండి క్రీ శ ౧౯౩౭ లో వివిధ దేశాలలో ఈ క్రింది విధముగా ౧౦౦౦ పిల్లల లో న్యూజీలెండులో ౩౧, ఆస్ట్రేలియాలో ౩౮, అమెరికాలో ౫౪, ఇంగ్లండులో ౫౮ మరి మన ఇండియాలో ౧౬౨ చనిపోయిరి ఇండియాలోచలి జ్వరాలనుండి ఏటేటలక్షలులక్షలు చనిపోవుచున్నారు ఈ చావుల మూలాన మరియు ఈ చలిజ్వరచికిత్సల మూలాన ఇండియాలో ఏటేట జనులు ౧౧౦ కోట్ల రూపాయీలను వ్యయపరచుకొనుచున్నారు."

పైవాక్యాలు మనకు చిరపరిచితములే ఈవిషయాలన్నియూ మన మెరిగినవే కాని మన మెరుగనట్టిదేమనగా మనదేశీ జనుల ఆరోగ్యస్థితిలో మేలైన మార్పు కలిగినది అన్నమాటయే!

యుద్ధానంతరము భారతదేశములో ఏమే మార్పులు చేస్తారట అందుకై యిప్పటినుంచియే ఆలోచనలు చేయుచున్నారు ప్రభుత్వాని కెంతటిదూరదృష్టికలదో చూచినారా? బెంగాలులో క్షామము రానున్నదని ౧౯౪౨ నే అది ముందుగానే సోరెన్ సెన్ వంటి పార్లమెంటు సభ్యులకు తెలిసియుండెను కానిమన అమెరీ మంత్రిగారికది తెలియరాలేకపోయెను ఎప్పుడో ఒకమారు అట్టి "దైవికవిషయాలలో" బ్రిటిషు రాజనీతి తప్పటుందేమోకాని తక్కిన కాలములలో దానికి ఎలిజబెతురాణీ కాలమునుండి యు అఖండ దిగ్విజయమే సమకూరుతూవచ్చినది అట్టిదూరదృష్టితోకూడిన యుద్ధానంతరజాతీయారోగ్యసమాలోచకసంఘము రెండునెలల క్రిందట ఢిల్లీలో సమావేశమయ్యెను దానికి వైస్రాయిగారు తమశుభసందేశమునంపుచూ ఇట్లువ్రాసిరి

"మురికిబస్తీలను తీసివేయుట, కొత్తపద్ధతిపై యిండ్లుకట్టుట, సరియగునీటిప్రాపకము (సప్లయి) శీతజ్వరవినాశనము, శిశుక్షేమకార్యము, గ్రామవైద్యసేవ మొదలైనవి మీరు చర్చించినిర్ణయించవలసియుండును."

వైస్రాయిగారి అభిప్రాయ ప్రకారము ఆచరణ అయినట్లయిన మనదేశమునకు శుభకాలము ప్రారంభమైనదని అనకొవలెను

పై ఆరోగ్యసమాలోచన సంఘము ప్రారంభించిన ఆరోగ్యశాఖా మంత్రులైన సర్ జోగింద్రసింగు గారు ఒక గొప్పయుపన్యాస మిచ్చిరి, అందుకొన్ని వాక్యాలిట్లుండెను "బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని రెండవనగరమగు కలకత్తాలో కూటికిలేక స్త్రీపురుషులు కష్టించుచున్నారు ఇదివరలోవలె తిన్నని నడక మనకు పనికిరాదు మనము వేగముగా వృద్ధి పొందవలెను మనము దరిద్రత, అనారోగ్యము, అవిద్య అను లోపాలను ఒకేమారు ప్రతిఘటించవలెను"

మొత్తముపై బ్రిటిషిండియాలో ముందుకాలములో ప్రజారోగ్యమును వృద్ధిచేయుటకై పైసంఘమువారు దీర్ఘాలోచనలు చేసినారు అయిదు ఉపసంఘాలనుకూడా స్థాపించినారు. హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారున్నూ యుద్ధానంతరము చాలాచాలా చేయనున్నారు, వారున్నూ అనేక సలహా సంఘాలను స్థాపించుచున్నారు ఆలోచనల కేమిన్నీ కొదువలేదు అవిచెప్పుట చాలాసులభము కాని అవి ఆచరణలోనికి వచ్చుటయే సులభమైనపనికాదు మన ఇండియాలోనేమి దేశీసంస్థానాలలోనేమి అంతటను దినదినము ప్రజారోగ్యము ఆయుస్సు నాశనమై క్షీణించి పోవుచున్నది ఆస్ట్రేలియాజనుల ఆయుర్దాయము ౬౩ ఏండ్లుండుటయేమి? మన దరిద్ర దేశములోని ఆయుర్దాయము ౨౭ ఏమి? వైదికయుగమందు "సహషోడశంశతం వర్షా"అని ౧౧౬ ఏండ్లు జీవించుచుండిరని ఉపనిషత్తులలో వర్ణించిరి "శతమానందీర్ఘమాయుః" అనిమనవారుశత సంవత్సరముల ఆయుస్సును కోరుచుండిరి ఆవిధముగా ప్రాచీనమందు అధిక సంఖ్యాకులు జీవించి యుండినందువనే స్మృతికారులందరున్నూ హిందువులకు నాల్గు ఆశ్రమములను ఏర్పాటుచేసి నూరేండ్ల కాలమునకు తగిన జీవితక్రమమును నిర్ణయించిరి అదంతా యిప్పుడు మాయమైనది ఇప్పుడు ౨౭ ఏండ్ల జీవితక్రమమునకు తగిన ప్రోగ్రాము నిర్ణయించవలసివచ్చినది. మన దేశమునకు పట్టినదుర్గతిని తొలగించుటకై అందరున్నూ ఐకమత్యముతో కలసి కృషిచేయవలసియుండును ఆ వైకమత్యములేనందువల్లనే దేశం దినదిన్నము క్షీణించుచున్నది దేశీప్రభుత్వాలున్నూ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున్నూ యుద్ధానంతరం చేయనున్నకృషికి ఇప్పుడడ్డుచెప్పవలసిన దేమియులేదు వారి కార్యాదీక్షాఫలితముగా కాలక్రమమున వృద్ధికై వారికి ఖ్యాతిని నాలు ప్రజలర్పింపగలరు

ఒక ఉపాధ్యాయునిపై ప్రజల మొఱ

(స్వ. వి.) భువనగిరి, ౧౦–౩ ౫౩౪

భువనగిరి మాధ్యమిక పాఠశాలలోపాధ్యాయులొకరు విద్యార్థులచే కోళ్లు,గుడ్లు, తెప్పించుమనది సంవత్సరములనుండి బాధించుచున్నట్లు విద్యాశాఖ నాజ గారికిన్నీ సదర్ మొహతెమీంగారలకును ప్రధానోపాధ్యాయులకును దరఖాస్తులు పెట్టుకొనబడినవి మరియువారిఖాన్గిబళ్ళలో చదువనివిద్యార్థులను పరీక్షలందు తప్పునట్లు చేయుచుండెడివారని తెలుపుకొనబడినవి. వారు ఖాన్గిబళ్ళలో చదువుచెప్పుచు నెలకు నూటరూపాయలు విద్యార్థులవద్ద గైకొనుచుండెడివారనియు తెల్పబడినది. నేడో రేపో విద్యాశాఖ సదర్ మొహతెమీం గారు ఈఆరోపణల విచారణార్థము భువనగిరిపాఠశాలకు రానున్నట్లు తెలియుచున్నది విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ఉపాధ్యాయునిపై పైసంగతులు తెల్పుకొనుచు విద్యాశాఖ నాజంగారికి దరఖాస్తుపెట్టుకొనినారు క్రొత్తగావచ్చిన ప్రధానోపాధ్యాయులతో ఐవకులుకలిసి విషయములన్నిటిని వివరముగ తెలిపినారు ప్రధానోపాధ్యాయులు విద్యార్థుల, ఐవకుల వ్రాత ... జ్ఞాపములను గైకొనినారు

శ్రీ పావనిగ్రంథాలయం

(రఘునాథపల్లి జనగామతాలూకా)

ఈగ్రామమున మహమ్మదీయ యువకులచే పావనీగ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. గ్రామ పెద్దలచే యెన్నుకొబడినసభ్యులు శ్రీయుత బెలిదె యాదయ్యగారు అధ్యక్షులు శ్రీ మొగులపల్లి బద్రయ్యగారు కార్యదర్శిగా యెన్నుకొనబడిరి

సుమారు ౧౫౦పుస్తకములను గ్రామయువకులు గ్రంథాలయమునకు ఉచితముగా యిచ్చిరి

మహారాజా కిషన్ ప్రసాదుగారి సంస్థానమునకు ఇకముందువారి పెద్ద కుమారులగు మహారాజా ఖాజాపర్షాదుగారు వారసులుగానున్నట్లును వారిసంస్థానం అప్పులపాలైనందున అవి తీరువరకు ఆరమూదయ్యంగారు రామలాల్ గారు, ఖను ఐ హౌసేన్ జడ్జిగారు కమీటీగా సంస్థానమును విచారించు కొందురనియు మన ఘనప్రభుగారు ఫర్మానుయిచ్చినారు

ఆంధ్రవిద్యార్థులయాత్ర

వివేకవర్ధని హైస్కూలు, హైదరాబాదు

ఈ డిసెంబరు రవతేది శ్రీ సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారు ఆధ్రోవాఙ్మయాని సభ్యులగు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు "ఆంధ్రనాగరికత" అను విషయముగ నుపన్యసించుచు, పూర్వాంధ్ర నాగరిక పీఠములైన ఓరుగల్లు, భువనగిరి మొదలగుతావుల దర్శించి రమ్మని సలహానిచ్చిరి

తత్ఫలితముగ పైసభా విద్యార్థులు ౬–౧౨–౪౩ తేదీని బయలుదేరి ఓరుగల్లు, భువనగిరి, యాదగిరి దర్శించి ౧౦–౧౨–౪౩ తేదీని తిరిగివచ్చిరి ఆయా తావులందుగల ఆంధ్రశిల్పము, ఆంధ్రుల వ్యాపార సామర్థ్యము, పరిపాలనా దక్షత, విద్యాపోషణ నొక్కసారి మనస్సులలో మెరసినట్లయినది ఆంధ్రనాగరికతనంతయు సింహావలోకనము చేసినట్లనిపించినది. ఇట్టియాత్రలు జాతీయాభిమానము ప్రబల జేయుటకెంతయు సహాయకారులని మా యుద్దేశ్యము

ఓరుగల్లు (వరంగల్)లో శ్రీ శంకరపీఠమువారును, శ్రీ ఆకారపు నరసింహశెట్టిగారును మా విద్యార్థిసోదరులందు జూపిన ఆదరణాభిమానము లెంతయు ప్రశంసనీయము మొత్తముమీద ఘల్లోవారి వైభవముతో కొనసాగించిన యీ యాత్ర జయప్రదమైనది

పా మాణిక్యరెడ్డి
కార్యదర్శి

కమ్యూనిస్టుల అరెస్టు

సిల్హెట్, డిసంబరు ౧౮

కమ్యూనిస్టుపార్టీ మెంబరు సిల్హెట్ జిల్లా సమితి కార్యదర్శియగు ... గారును మరి నలుగురు కమ్యూనిస్టుప్రచారకులును భారతరక్షణ నియమాలననుసరించి అరెస్టుచేయబడిరి

రేషనింగువల్ల లాభము

మదరాసు, డిసంబరు౧౫

నేడిక్కడ ఈరాష్ట్రపు ఆహారపదార్థముల రేషనింగు ఆఫీసరు అగు రావుబహదూర్ యస్ జి గ్రబ్ గారు రేషనింగు అధికారులకు శిక్షణ నిచ్చుతరగతులకు ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు, రేషని గకారణముగా బజారులో సంవత్సరమునకు తలకొకరూపాయచొప్పున ఖర్చైనదనియు, మదరాసు నగరములో నెలకు తలకొక అర్ధణా ఖర్చైనదనియు చెప్పిరి.

హిందూ మహాసముద్ర ప్రదేశంలో రష్యాబలము హెచ్చవచ్చును

స్టాలినుతో చర్చిల్ సంభాషణలు పర్షియాలో జుగుటలో అంతరార్థము

న్యూయార్కు, డిసంబరు ౧౮

'న్యూయార్కు మిరర్' అను పత్రికకు వ్యాసములు వ్రాయువట్టి డ్రూపియర్సన్ గారు నేను వాషింగ్టన్ నగరమునుండివ్రాసిన ఒకవ్యాసములో పర్షియాలో స్టాలిన్ గారితో చర్చిల్ రూజ్వెల్టు గారలకు జరిగిన సంభాషణలవల్ల ఒక ముఖ్యవిషయము కనబడుచున్నదని రాజనీతితంత్రముల సంగతులను గమనించువారలభిప్రాయపడుచున్నట్లుగా తెలిపినారు అది ఏమనగా పర్షియాప్రాంత సముద్రములోను రష్యావారిబలము హెచ్చవచ్చుననది పియర్సనగారిట్లు తెలిపినారు —

తమకు అందరికిని సమానములైన విధానములను గురించి ఆలోచించుటకై బ్రిటను ప్రతినిధులను టెహిరానుకు రప్పించుటలో స్టాలిను రష్యాకు నూరేండ్ల రాజకీయ విజయమును చేర్చినవారైనారు. పర్షియా సముద్రముమాటయటు, రష్యాకు సముద్రమువైపున అవకాశముమాటయు చెప్పబడకపోయినను. టెహిరానును నిర్ణయించుకొనుట ముఖ్యమైనది. దాని అంతరార్థము యుద్ధానంతరము రష్యావారు హిందూ మహాసముద్రమందు బలవంతులు కాగల్గుటయు, వారిబలము ఇండియావరకుకూడ వ్యాపించుటయు అగును.

బెంగాలులో కలరాకు ౭౫౦౦౦ మంది ఆహుతి

రాయలసీమలో క్షామము తగ్గుట

బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో డిసంబరు ౧౬తేదిన ఒకప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు ఆమెరీగారు, ఆగస్టు౧౫నుండి డిసంబరు ౧౧తేది వరకు కలకత్తాలో క్షామనిమిత్తమైనమరణములు లెక్క క్రింది విధముగనున్నట్లుచెప్పిరి —

ఆస్పత్రులలోచేర్పబడిన నిరాహారులు౧౬౧౭౫ మంది వారిలో ౬౧౩౬మందిమరణించిరి ఆగస్టు ౧౫నుండి డిసబరు౧౧వరకు కలకత్తాలో పోలీసువారిచేతను, ఇతరులచేతను ౯౨౧౬మందికి అంత్యసంస్కారములు చేయబడినవి బహుశా వీటిలో నిరాహారత్వముచే చావనివారలు కూడ చేరియుండవచ్చును. జూలై ౨౭తేదినుండి నవంబరు౧౩వతేదీ బెంగాలురాష్ట్రమంతటను ౭౫౦౦౦మంది కలరాచే చచ్చిరి.

* *

రాయలసీమలో కరువుబాధ చాలవరకుతగ్గినట్లు సమాచారములువచ్చుట అక్కడి క్షామబాధితులరక్షణకని ప్రత్యేకముగప్రారంభించినపనుల నానేకములను మానివేసినారు.

అహమ్మదాబాదుకు పంజాబు బియ్యము

లాహోరు, డిసంబరు ౧౫

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చాల తొందరగా అవసరమనికోరగా పంజాబుప్రభుత్వమువారుఅహమ్మదాబాదుకు ౧౨౦౦ టన్నుల బియ్యమును పంపించుట కేర్పాట్లుచేసినారు అహమ్మదాబాదులో ఆహారపదార్థముల రేషనింగ్ పని నేటినుండి ప్రారంభమగుచున్నది పంజాబునుండి వచ్చిన ధాన్యముతో రేషనింగ్ పనిని సరిగా నెరవేర్పవచ్చునని వారల ఆశయము

కలకత్తా వైద్యవిద్యార్థుల సమ్మె- కళాశాలమూత

కలకత్తా, డిసంబరు ౧౮

కలకత్తా కాంబెల్ మెడికల్ స్కూలులో నవంబరు౨౩తేదినుండి విద్యార్థులుసమ్మెకట్టియున్నారు అందువల్లతిరిగి కళాశాలపని సాగించుటకు చాలినంతమంది విద్యార్థులు తాము సమ్మెకట్టినందుకు పశ్చాత్తాపమును తెలిపితిరిగి తమను కళాశాలలో చేర్చుకొనవలసినదని సూపరింటెండెంటుగారికి విన్నపములను పంపుకొనునంత వరకు ఆ కళాశాలను మూసియుంచుటు తప్పకర్లదు తమకేదని బెంగాలుప్రభుత్వమువారు నేడు ఒకప్రకటనచేసినారు

అల్లరులకై ఆస్సాములో ౩౧౪౫ మందికి జైలు

షిల్లాంగు, డిసంబరు ౧౮

౧౯౪౨ ఆగస్టునెలనుండి ఆ సంవత్సరములో రాజకీయ ఉద్యమాలకై ౩౧౪౫మంది జైళ్ళలోత్రోయబడిరి వీరిలో ౧౬౧౯మందికి న్యాయస్థానములు శిక్షలను విధించియుండెను. మొత్తముమీద ౪౫౫ మంది భారతరక్షణ నియమాలక్రింద న్యాయస్థానములచే శిక్షితులుకాకుండానే జైళ్ళలో నుంచబడిరి, రూ ౧౭౦౪౫౦లు జుల్మానాలు విధించబడెను. వాటిలో రూ ౭౪౮౫౫లు వసూలయ్యెను.

సామ్రాజ్యములకై పోరాటము గొప్ప నేరము

సర్ రాధాకృష్ణగారి హెచ్చరిక

హైదరాబాదు (దక్కను) నగరమునందునేను ఖను ౧౬తేది ఉదయము ప్రారంభమైనభారతదేశ విద్యాపీఠముల పంచమవర్ష మహాసభకు అధ్యక్షులైన సర్ యస్ రాధాకృష్ణగారు తమ ఉపన్యాసమందు ఈనాడు యుద్ధజ్వాలలలో దూకియున్న దేశములకు ఇట్లు హెచ్చరించినారు:—

"వినయమువల్ల మళ్లీ వినాశము సంభవించకుండా ఉండవలెననిచో, రాజ్యాల పరస్పర సంబంధములయందు యుద్ధానికికార్యము తెచ్చినట్టి అలవాటులను, పద్ధతులను మళ్లీ అనుసరించవలెనని వాటికిగల కోరికను నిగ్రహించుకొనవలసియుండును. మనుష్యప్రకృతిని గురించి మనము మళ్లీ నేర్చుకొని, మన రాజకీయార్థిక సంస్థలను సంస్కరించుకొనుటఅవసరమగును మనముకూడదు సామ్రాజ్యములకొఱకును, స్వజాతీయాధిక్యముకొరకును పోరాడుచున్నచో మనము పరపీడనకొరకై పోరాడుచున్నామన్నమాటే, అప్పుడు మనము హిట్లరుకు సంబంధించినవారలమగుదుము

"చర్చిల్ గారు ఇటీవల ఇచ్చిన ఒక ఉపన్యాసమందు మనకున్నదానిని మనము నిలుపుకొందుము— అని చెప్పియుండిరి యుద్ధానికిపూర్వము ఉండిన ఇంగ్లాండుపద్ధతి శాశ్వతముగ నిలిచినట్లేయని చెప్పువారిలో గొప్ప పాటకుడు బ్రిడ్జ్ వాటర్ గారు చెప్పియుండిరి ఈ మాటలకంటె మించిన భావిమ్యత్కాల దుశ్శకునములుండబోవు విజయము సిద్ధించినతర్వాత, మనము భూలోకపరిస్థితిని ఆక్రమించుకొనినచో, మనకున్నదానిని మానుకు వదలేదిలేదనియు, మనకున్న ప్రత్యేకసౌభాగ్యములను అట్లే ఉంచుకొనవలెననియు, మన దేశంలో మన జాతిగౌరవమును విదేశములలో మనకున్నవాటిని నిలుపుకొనవలెననియు —మనము తలచినచో, ఇంతయుద్ధము తుదముట్టరాని వృద్ధిక్రమమే యగును మరల ఈ లోకమందు యుద్ధము జరుగగలదు."

మహబూబునగరు
వైశ్యులకు బహిరంగలేఖ

వైశ్యసోదరులారా! స్థానిక ప్రజాహితసంస్థలు పంసూలు ఎన్నోస్థాపింపబడి సరియైనద్రవ్యసహాయ్యములేక కార్యోత్సాహులు శ్రద్ధవహింపనుండుటచే నామమాత్రావశిష్టములగుచుండ మీరు మీవ్యవహారలాభద్రవ్యముకొంతధర్మానికై దాచియుంచిన ధర్మాదాఅధర్మబడు ద్రవ్యాన్ని అయిదారువేలదాకా పెంచి పెట్టెలలోదాచి ప్రైవేటుసంస్థలకు దానముచేయక పోవుచున్నారని తెలిసి సంతోషపడవలయునో విచారపడవలయునో తెలయకున్నది. ఈమొత్తముద్రవ్యముతోనే నీక్రిందిదర హరింపుసంస్థలకు వానసగిపైసంస్థలను శక్తివంతములగావింపగలరని నాయూహ.

౧ ఈవూరిలోని దేవాలయముల పూజాశ్రీంకర్యములకై, ౨ ఆంధ్రగ్రంథాలయ అభివృద్ధికొరకై, ౩ ధర్మాయుర్వేద సంఘాభివృద్ధికై, ౪ హరిజనపాఠశాలలకై, ౫ భక్తసమాజములకై, ౬ గ్రామమధ్యలోనున్న పెద్దధర్మశాలకై, ౭ రాత్రియువజనపాఠశాలకై ఈఏడుసంస్థలు ఈవూరిలో ఉండియు ద్రవ్యసహాయములేక దరిద్రావస్థలో మునిగితేలుచున్నవి. తోటివైశ్యసోదరులగు బాదేపల్లివారు తమధర్మాదను ధర్మకార్యములకై సద్వినియోగపరుచుచు మీకెల్లరకువిదితమే. ఎన్నోసంవత్సరములనుంచి కూడబెట్టిన ఈధర్మాదను స్వార్థత్యాగులై మీరుకూడ సరియైన కార్యక్రమములతో పైనుదహరించిన మన గ్రామసంస్థలకు వినియోగపరచి తోటివారికిఆదర్శులగుదురని ఆశించుచున్నాను.

పల్లెర్ల జానకిరామశర్మ

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర నాయకులు
౩ ఆంధ్ర పితామహుడు

— దేవులపల్లి రామానుజరావు.

జగమెరిగిన బ్రాహ్మణునకు జందెమేల? దేదీప్యమానతేజో విరాజితుడగుదివాకరుని జూపింప నివ్వటిదేల? ఆంధ్రపితామహుడును నాయకశిరోమణియునగు హనుమంతరావుగారి నాయకత్వమునుగుర్తించి ప్రశంసింపనా నీరసరచనవలేల?

ఆకారమునుదాల్చిన ఆంధ్రోద్యమము హనుమంతరావుగారు; మూర్తినొందిన జాతీయత హనుమంతరావు; సేవాగుణమునుదాల్చిన సౌమ్యస్వరూపము హనుమంతరావుగారు. నిర్మాణకార్యక్రమదీక్షాదక్షుడగు ఏకైకనాయకుడు హనుమంతరావుగారు; సుప్రసిద్ధభాషాసేవకుడు హనుమంతరావుగారు; అనేకరంగముల నారితేరిన వృద్ధమూర్తి హనుమంతరావుగారు బ్రిటిషుఆంధ్రమున గూడ తమకీర్తిచంద్రికలను వెదజల్లినవారు, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రనాయకులలో హనుమంతరావుగారొక్కరేయని నాయభిప్రాయము. ఒక్కమాటలో చెప్పవలసినచో, హనుమంతరావుగారొక వ్యక్తిగాదు, ఒక సంస్థ.

తెలంగాణమున హనుమంతరావుగారి చేయిసోకని యాంధ్రోద్యమములేదనుట సత్యమూరకముకాదు. గ్రంథాలయోద్యమమునకాయన పట్టుగొమ్మ. శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయ స్థాపకులలో ఆయన యొక్కడు. దానియభివృద్ధికై వారొనరించినకృషి సుప్రసిద్ధము. నేటికిని ఆయనచల్లనినీడలో యీ గ్రంథాలయము దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచున్నది. హనుమకొండలోని రాజరాజనరేంద్ర భాషానిలయపు స్థాపకులలో ఆయనయొక్కడనివింటిని ఆంధ్రమహాసభను స్థాపించి దానికొకస్థానము, రూపము గల్పించి ఆంధ్రులలో ఐక్యతాభావము కలిగించి వారిని మేలుకొలిపినదాయన ఆయనచేతులలోఅల్లారుముద్దుగా పెరుగుచున్నయనుగు పుత్రికయగుబాలికోన్నతపాఠశాల యొక్కటే నాయొక్కటేలో నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులచే సక్రమముగా నిర్వహింపబడుచున్న విద్యాసంస్థ. ఆపాఠశాల ఆయనకాలవప్రాణము. శాస్త్రకాలపు హిందూ్వర్యులనుగురించి పరిశోధించి ఆయనయొకచక్కనిగ్రంథమునురచించినాడు. కథకచక్రవర్తియగుశ్రీమచంద్రునియాఖ్యాయికలను మనోహరముగశైలిని ఆంధ్రులకొసగినవారిలో ప్రథములు హనుమంతరావుగారు, ఆవిధముగా తెలుగులోకథా సాహిత్యమునకు పునాదివేసినముఖ్యులలో ఆయనయొకడు. ఆంధ్రమున ఆయనకుకవితాశక్తి కలదనునదిఅనేకులకు తెలియనివిషయము, ఒకనాడు కృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషానిలయమునజరిగిన కవిసమ్మేళనములో అదివరకే గోలకొండకవులసంచికలో ప్రకటింపబడిన రావిచెట్టు రంగారావుగారిని గురించిన స్మృతిపద్యములను ఆయనచదివివినిపించుట నాకువారికిగా జ్ఞాపకమున్నది. ఇదితప్ప ఆయనవ్రాసినపద్యములుమరియేమియు నాయెఱిగినంతలోలేవు, ఆప్రమిత్రునిగోలుపోవుటచే కలిగినవేదనాభరము ఆపద్యములలో ప్రతిబింబించుచున్నది. నెమ్మదిగా, స్పష్టముగా, సరళముగా ఆయనతెలుగులోనుపన్యసించు నప్పుడువినుటకు మిక్కిలిముచ్చటగానుండును. రెండు సంవత్సరములను నుండు తెలంగాణాయనునొక తెలుగువారపత్రిక ఆయనసంపాదకత్వమున వెలువడునని యువ్విళులూరితిమి, కాని యొందులకో ఆశాభంగమైనది

ఆంధ్రమహాసభకు హనుమంతరావుగారు అధ్యక్షతవహించిన దొకదర్శనీయమగు దృశ్యము. ఒక వంక మహాసభ కార్యనిర్వాహకుడు, వేరొకవంక మహిళాసభకు ఆయనధర్మపత్ని యధ్యక్షురాలు, కనువందువొనర్చింపు నాయనీనముచు నేనెన్నడు మరువజాలను.

హైదరాబాదులో ఆంధ్రులకుసంబంధించినదేసభయైనను, ఎక్కడనైనను అక్కడఆయనతప్పక ప్రత్యక్షము. ఏసాయంకాలము సుల్తానుబజారునకుపోయినను ఎచ్చటనో యొకచోట ఒకరిద్దరు పెద్దలతో ఆంధ్రులకుసంబంధించిన సమస్యలను గూర్చి ప్రసంగించుచు బోవుచుండునా గంభీరమూర్తి నిత్యముక దర్శించుచుందురు. ఈవిధముగా ఆంధ్రోద్యమమున లీనమైనవ్యక్తి ఆంధ్రనాయకులలో యింకెవ్వరును గానరారు.

ఈ యుద్ధము యొక్క ఆశయమేమి?
సామ్రాజ్యపద్ధతి వినాశమగునా?

న్యూయార్కు, డిసెంబరు౧౮ “సాటర్ డేఈవినింగ్ పోస్టు” అనుపత్రికయందు అమెరికాలోప్రసిద్ధవ్యాసరచయితయగు డీమార్ ఛ్రేబెస్ అను వతడు మున్ముందు దామకోరకూడ వ్రాసిన ఒకవ్యాసము ప్రకటితమైనది. దాని వారు అమెరికను యుద్ధానంతరము ప్రపంచము ఇట్లుండును అట్లుండునని నటన చేయుట మానవలెనని సూచన చేసినారు. వారిట్లు తెలిపినారు:—

మనయుద్ధాశయములలో యూరపుఖండము సమమున్నసామ్రాజ్య పద్ధతిని ఉంచుటమాత్రమే గాక, రష్యాను బలిష్ఠముగ చేయుటయు కూడ చేరియున్నవి. రష్యానుగూర్చి చిటిట్లుటప్పెంకమున గానున విజయమువల్ల రష్యాబలము హెచ్చగలదు.

యూరపుఖండాసకినేయున్న మనమిత్రరాజ్యములన్నియు మనము యుద్ధములో చేరకముందే తాము యుద్ధమునుంచి తమ సామ్రాజ్యములను పోగొట్టుకొనకుండానే గట్టెక్కగలమని అనుకొనుచుండినట్లు స్పష్టముగ చెప్పియుండిరి. అట్టిఆశయములుగలవారలను మనమమిత్రులనుగ గ్రహించినప్పుడు మనము వారలనెన్నడైనా ఆఆశయములను వదలుకొనవలసినదని అడిగియుండక పోవుటయే గాక, వారలట్లు వదలుకొనవచ్చుననితలచియైనా ఉండలేదు. మనముఅసలు సామ్రాజ్యపద్ధతినే గాక యూరపుఖండమునందలి సామ్రాజ్యములను కూడ నాశముచేయుటకై యుద్ధము చేయుచున్నారను భావముకల అమెరికనులున్న సామ్యమునే విపరీతముగ మార్చిచెప్పుచున్నవారగుదురు

యుద్ధానంతరము ప్రపంచమెట్లుండునను విషయమున అమెరికనులలో సామాన్యజనులకు అమెరికాసంయుక్తరాజ్యము ఇప్పుడు నేటినిపునర్నిర్మాణముచేయుటకై తోడ్పడుచున్నదో అయూరపుఖండపు సామ్రాజ్యములలో నేరుటగాని, లేదా వాటికిపోటీగాపోవుటగాని యిష్టముకాదు. మరియు వారలకు అమెరికా సంయుక్తరాజ్యము రష్యావారిని యంత్రపాలనపద్ధతిపై ఒకఆదర్శసాధనకై యుద్ధముచేయుటయు ఇష్టముకాదు.

మనపక్షాన ప్రచారము చేయుచున్న వారలు మనఅనుగురించి ఏమైనచెప్పవచ్చునుగాక! అమెరికనులలో ఎక్కువమంది మనము యూరపులోను ఆసియాలోను జనులకుఇష్టములేకున్నను మనఆదర్శములను వారిపైరుద్దుటకై యుద్ధమునకుపోతిమని మాత్రమునమ్ముటలేదు. మనము యూరపులోను, ఆసియాలోను యుద్ధమునకుపోయినది. ఎందుకంటే, జర్మనులునుజపానీయులునుసామ్రాజ్యనిర్మాణముకై చేయుచున్న ప్రయత్నములచే మనయొక్కక్షేమమునకే బాధ కలుగుచుండెను కాబట్టియే.

ఇండియాలో అల్లరులకై రూ౯౦ లక్షల జుర్మానా

బ్రిటిషు పార్లమెంటులో అమెరీగారి వివరణ

బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సు సభయందు డిసంబరు ౧౦ తేదిన సోరెన్సన్‌గారు ఒక ప్రశ్నలో గడచిన ౧౫ నెలలలో ఇండియాలో ఎన్నిగ్రామాలపైనను, పట్టణాలపైనను జుర్మానాలు విధించబడెనో, వాటిమొత్తమెంతయో, అందెంత వసూలైనదో తెలిసికొనగోరిరి.

అందుకు అమెరీగారు తనకే పోయిన ఆగస్టు ౩౧ తేదికి తర్వాతి సమాచారము తెలియదనిరి. అంత వరకు ౧౫౫౬ ఊళ్ళపై జుర్మానాలు విధించబడినవి, వాటిమొత్తము రూ ౯౦ లక్షలు. అందులో రూ౭౮ లక్షల ౫౦ వేలు వసూలైనవి.

కలకత్తా నగరంలో రెండు రోజులలో ౬౭ మరణాలు

కలకత్తా నగరమందును, దాని పరిసరములలోను డిసంబరు ౧౨ తేదిన క్షుత్పీడితులు ౬౦ మంది మరణించినారు. ౧౦ తేదిన హిందూసత్కార సమితివారును, అంజుమన్ మఫీదుల్ ఇస్లాంవారును కలిసి ౫౭ శవములకు సంస్కారములను చేసియుండిరి.

ఇండియాకు క్వైనాకన్నా ముందుగా సారాయి పంపుట

డిసంబరు ౧౦ తేదిన బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో అమెరీగారిని ఒకరు ఇండియాకు ఎంతో అవసరమైన క్వైనానుపంపుటకు ఓడలలో చోటులేదనుచు విస్కీ-అనే సారాయిని ఎట్లు ఓడలో ఇండియాకు పంపించినారయ్యా అని అడుగగా, అమెరీగారు, "ఇండియాకు మద్యములను పంపించరాదను నిషేధము సెప్టెంబరునెలలో తొలగించబడెను. క్వైనా యిండియాలో తయారగుచున్నది. అక్కడవారికి క్వైనా అక్కడికి చాలియున్నది." అని చెప్పిరి.

అమెరీగారి ఉపన్యాసము అల్లరితో ముగియుట

డిసంబరు ౧౨వ తేదిన బర్మింగుహాంలో అమెరీగారు ఉపన్యసించుచుండ సభలోనివారలు మధ్యమధ్య ఆటంకపెట్టుటవల్ల సభ అల్లరితో ముగిసెను. సభలోనిరొకరు తీర్మానము నొకదానిని ప్రతిపాదించ దలచగా, అల్లరిచేసి ఆతనిని కూర్చుండబెట్టిరి. తర్వాత సభలోనుండి మరియొకరు వేదికనెక్కి ఉపన్యసించబోగా మళ్లీకొట్లాటలుజరిగెను. అందుపై పోలీసులను ఎక్కువమందిని పిలిపించిరి. వేదికపైనున్నవారు జాతీయగీతమును; సభలోనివారు అంతర్జాతీయ గీతమునుపాడి సభను సమాప్తము చేసి పోయిరి.

ఇండియాలో ఇదివరకే అట్లాంటిక్ చార్టర్ అమలు

అమెరీగారివింత వివరణ

అమెరీగారు మదరాసునగరపు "హిందూ"పత్రికయొక్క లండను విలేఖరుడడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చుచు ఇట్లు సెప్పినారట,—

"మేము అట్లాంటిక్‌చార్టర్ సిద్ధాంతములను నిర్ధారణగా అమలు జరుపుచున్నాము: ఈచార్టర్ సిద్ధాంతములు మాకిదివరలోనే తెలుసును. అట్లాంటిక్ చార్టర్‌ను ఇండియాకు వర్తింపజేయుట మాయిష్టముకాదనుమాటను ఎందుకు ప్రచారము చేయుచున్నారో నాకు బోధకాలేదు. చర్చిల్, రూజ్వెల్టుగారలు కలియుటకుపూర్వము చాల ఏండ్లక్రిందటనే మేముదానిని ఆచరణజేయుటకు ప్రారంభించియుంటిమి. ౧౫ మాసములక్రింద సర్ స్టాఫర్డుక్రిప్సుగారు ఇండియాకు ఇచ్చెదమని తెలిపినదానిలో ఈచార్టర్ సిద్ధాంతముల ఆచరణయోగ్యములు. అంతకంటె సంపూర్ణమైన ఆచరణ మరొకటి నాకు గోచరముకాదు. క్రిప్సుగారి ప్రకటనలో పదాలయందు చాల చిన్నమార్పులు చేసినచో, దానినిపుడు యూరపుఖండంలో జాతులను మూడు గొప్పరాజ్యాలు జర్మనీనుండి వదలించినతర్వాత ఆజాతులకు వర్తింపచేయవచ్చును.

ఇండియాలో బ్రిటిషువారి విధానము నాడు, నేడు, రేపుకూడ అట్లాంటికుచార్టర్ సిద్ధాంతములనే అనుసరించియున్నది.

గాంధీమిషన్ సంఘము

భిక్షునిర్మలానందగారు గాంధీమిషన్ సంఘ స్థాపకులు వారి ఆశ్రమముపేరు కృపాశ్రమము (తిరుక్కాటుజిల్లా) భిక్షుగారు హైద్రాబాదులో గాంధీమిషన్ సంఘమును స్థాపించుటకై ఈక్రింది విధముగా ప్రకటించుచున్నారు.

"ఈ గాంధీ మిషన్ సంఘము కేవలము రాజకీయేతరమైనట్టిది, మహాత్మ గాంధిగారి జీవితాదర్శములకు ప్రచారము కలిగించునట్టిది. ౧౦ ఏండ్లకుపైగా ఇది (సాంఘికవిద్యా వైద్యక సేవలను చేసినది. ప్రభుత్వమువారు దానికి కష్టములు కలిగించిరి. పైగా పూర్వాచారులున్నూ అంతరాయాలు కల్గించిరి. ఈ రెండుబాధలకును ఇది అతీతమై నిలిచినది. ఈసంఘములో జన్మము ప్రధానముగాదు. మతాలు కత్తులు జలిపించవు. "ఏకంసత్ విప్రా బహుధావదంతి" అను ప్రధానసూత్రమునే ఇది పాటించును.

ఈ దశవార్షిక సేవాఫలితముగా ఇప్పుడు సంఘముయొక్క శాఖలను స్థాపించుట అవసరమని తోచినది. దానికితగిన వాతావరణము హైద్రాబాదులో కలదని ఇందు ప్రథమశాఖను స్థాపింపదలచినాము, ఈసమితివారికి పలువురు సంస్థానవాసులను పరిచితులగుటచేతను వారు పేరుపేరుగ సంగుటచేతను తమ సేవలను ఇచ్చుటకు వారు సంసిద్ధులైనారు. కావున సమితివారు రాష్ట్రప్రజలందరిని, కులమత లింగభేదములను పాటింపకుండా సాయపడుటకై కోరుచున్నాము. ఈసమితియుద్దేశము కేవలగా

౧, మహాత్మ గాంధీగారి బోధకులను ఈక్రింది విధముగా ప్రచారముచేయుట. (అ)మాతృభాషా ద్వారా మత, పరిశ్రమాది పాఠశాలలను స్థాపించుట. (ఇ) మహాత్మగారి సందేశవ్యాప్తికై పుస్తకాలు; సంచికలు, పటాలు మున్నగునవి ముద్రించుట. (ఉ) సభలు మహాసభలు, భజనలు, పరిచారక సమితులు ఏర్పాటుచేయుట;

౨. స్త్రీల కేంద్రములు స్థాపించి వారిలో సంఘసంస్కారమును గావించుట.

౩. అవసరమగు స్థలాలలో వేళలలో వైద్య సహాయము చేయించుట.

౪ అంతరానితనము, మతసాంఘికత, మున్నగు సంఘలోపాలను ప్రతిఘటించుట ఈసంఘముయొక్క కేంద్రము హైద్రాబాదు పరిసరాలలో నుండును. ఒక ప్రబుద్ధ ప్రజాసేవకుని ఆధీనములో నుండును. దేశసేవ చేయదలచు యువకులకు అందు స్థానమిచ్చి భోజనముపెట్టి ఉచితశిక్షణ మియ్యగలరు. ఆశ్రమనియమాలకు అనుగుణ్యముగా వారు కఠినశిక్షణమునకు బద్ధులైయుండవలెను.

ప్రజలందరిసంస్థకు స్వాగతమిచ్చి తమ శక్తికొలది సహాయము చేయవలెనని ప్రార్థన.

గోవధవిషయమై వివాదములో పఠాను మరణము

బొంబాయి,

పఠానులకును, భయ్యాలకును నిన్నసాయంకాలము అంధేరిలో ఒకగోవును బహిరంగ స్థలములో చంపెడివిషయమునవచ్చిన వివాదములో ఒకపఠాను చంపివేయబడెను, మరి అయిదుగురు పఠానులు గాయపడిరి,

రహమత్‌ఖాన్ అడంఖాన్ అనేపఠాను తన మిత్రులతోను, బంధువులతోను కలిసి ఒకగోవును వధచేయుటకై బహిరంగస్థలమునకు తీసికొనిపోయెను, కొందరుభయ్యాలు ఇదిచూచి ఆగ్రహముతో కత్తులు కటారులతోవచ్చిరి. ఇంతలో మరికొందరుపఠానులుచేరి, అందరును కొట్లాడుకొనిరి. పోలీసుఅధికారి కొందరుపోలీసులతోవచ్చి అల్లరినణచేరు. రహమత్‌ఖాన్ గాయాలతో చనిపోయెను.

కొన్ని విదేశ విశేషములు

ఇటలీ, స్విడ్జర్లాండుల మధ్య సరిహద్దు మూత

ఇటలీ, స్విట్జర్లాండులమధ్య సరిహద్దు మీదుగా రాకపోకలను ఈ డిసంబరు ౧౩ తేదీనుండి సాగనిచ్చేది లేదని జర్మనులు ప్రకటించినారు

మధ్యప్రాచ్యములో చర్చిలు, రూజ్వెల్టుల సంభాషణలు

అమెరికా అధ్యక్షుడు శ్రీరూజ్వెల్టుగారు డిసంబరు ౭ తేదిన మాల్టాకుపోయిచూచిరి. వారుఇటలీలో మిత్రమండలి సేనలకు సర్వనాయకుడగు ఐసెన్‌హోవరుగారికి ఇటీవలతాము చర్చిల్, స్టాలిన్, చియాంగ్ కెషేక్ గారలతో మాట్లాడి నిర్ణయించిన తంత్రములనువివరణచేసిరి. వారు అమెరికాకు చేరుటకుముందు బ్రిటనుకుపోగలరని ఒక రూఢికాని వార్త వచ్చియున్నది.

చర్చిల్‌గారు డిసంబరు ౧౧ తేదిన కెయిరోలో యుగోస్లావియా రాజా పేటర్ గారితోను, ఇరాక్ రాజుఅమీర్లతోను సంభాషించి, ఈజిప్టురాజును కూడ దర్శించిరి.

యుగోస్లావియా దేశభక్తసేనల ఉధృతి తగ్గుట

యుగోస్లావియాలో క్రోటు సముద్రంలో దేశభక్తుల దళములు బరోమోగ్రాడ్ నామోరుఅను దానిని ఆక్రమించినవి. సంజక్‌లో ప్రిబోజ్‌వైపు పోవుచుండిన జర్మనుసేనలు వెనుకకు తరిమివేయబడెను. తూర్పుబోస్నియాలో దేశభక్తదళములు తమమీదికివచ్చిన శత్రువును ప్రతిఘటించి పోరాడుచున్నవి,

ఒకవేలమంది స్లావ్ పనివారలు హంగరీమీదుగా యుగోస్లావియాలోకివచ్చి దేశభక్తదళములో చేరినారు.

రష్యావారు టిటోగారి ప్రభుత్వమే యుగోస్లావియాయొక్కశాసన బద్ధమైన ప్రభుత్వమని ఒప్పుకొనినారు.

జెక్‌లకు రష్యనులకు సంధి

జెక్‌ప్రభుత్వములో రష్యను ప్రభుత్వమునకును కుదిరిన సంధిమరతులుగల పత్రముపై ఉభయపక్షముల ప్రతినిధులను డిసంబరు ౧౨ తేదినాడు సంతకములనుచేసిరి.

బల్గేరియా జర్మనీలపై విమానాలదాడులు

బల్గేరియాలో సోఫియానగరమువద్ద యుగోస్లావియా, రుమేనియా, గ్రీసులకు మాత్రమేగాక మరికొన్ని ఇతరకొట్లకును పోవుబాటలు కలియును. ఆనగరముపై బ్రిటిషు మిత్రమండలివారి విమానాలు డిసంబరు ౧౧, ౧౨ తేదులలో బాంబులు వేసినవి.

డిసంబరు ౧౧ తేదిరాత్రి అమెరికనుల విమానాలు లండనునుండిపోయి జర్మనీలోనియెండన్‌పై బాంబులను వేసినవి. తమను తరిమివేయవచ్చిన జర్మనువిమానాలలోనుండి ౧౩౭ విమానాలను నాశనంజేసినవి,

బల్గేరియా, తుర్కీలమధ్య జర్మను సేనలు

బల్గేరియాకును తుర్కీకిని మధ్య జర్మను సేనలు నిలువబడినట్లు ఒక సమాచారమువచ్చినది.

అల్జీరియా ముసల్మానులకు ఎక్కువ హోదా

ఉత్తర ఆఫ్రికాలో ఏర్పడిన ఫ్రెంచిజాతీయ విమోచన సమితివారు అల్జీరియాలోనుండే వేలకొలదిమంది ముసల్మానులకు ఫ్రెంచి పౌరత్వపు హక్కులను వెంటనే యిచ్చుటకును, అక్కడి శాసనసభలలో ముసల్మాను సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటకును, అనేకమైన ప్రభుత్వోద్యోగములను వాటికిఅర్హులని నిరూపణమైన ముసల్మానులకు ఇచ్చుటకు అవకాశముండుటకును— నిర్ణయించిన జనరల్ డీగాల్ గారు డిసంబరు ౧౨వ తేదిన బ్రాడుకాస్టు ప్రకటనలో తెలిపిరి.

ఫాసిస్టుసేనల ఉద్ధరణ

ముసోలిని జర్మనీ, ఇటలీ, జపానుల ఒడంబడికయొక్క వార్షికోత్సవ సందర్భమున కావించిన బ్రాడుకాస్టు ఉపన్యాసములో ఫాసిస్టుసేనలిపుడు ఉద్ధరించబడుచున్నవనియు, అవిమళ్లీ యుద్ధములో ఓగి పైజెప్పిన ఒడంబడికచేసికొన్నవారి సేనలతో కలిసి పోరాడి గడచిన కొద్దిమాసాలలో ఇటలీ రాజు శత్రువుకు లొంగుటచే ఇటలీకి కలిగిన అప్రతిష్ఠను తుడిచివేయగలవనిచెప్పిరి.

ఇదేరోజు జర్మనుప్రభుత్వ విదేశాంగమంత్రి బ్రాడుకాస్టుచేయుచు, నేటికిని యూరపులోను తూర్పుఆసియాలోను జర్మనీ, ఇటలీ, జపానులస్థితి కదలింపజాలనిదిగ నున్నది. పోయినఏడు జపానీయులు వేలకొలదిమైళ్ళలో తమ స్థానములను బలపరచుకొనినారు; జర్మనుసైనికులు శత్రువును యూరోపుకు దూరముగ నెట్టినారు. శత్రువులు ఇక తప్పించుకొని రాజాలరు.

వెర్రివెంగళప్ప కవిత

కోడికూతలు మాయం!

పూర్వము గద్వాల సంస్థానంలో కోళ్లు మాయమైయుండెనట. అప్పుడు కుక్కలు మొరిగితే చాలు ఛాధా రావాలనుబట్టి పొద్దు గుర్తుపట్టే సైన్యపు రైతులు కొందరు చేర్చుకొన్నారట. ఇప్పుడు పల్లెలలో నిజముగా గద్వాలకు పోయి ఇంకా చావకుండా మిగిలిన ముసలి మూలకోళ్లను పరి కోధించి బయటికిలాగి నా రిలిక్స్యము ఎట్లయిన చేర్చుకోవలసియుంటుంది. ఎందుకంటే కోళ్ళపై సిపాయిలకు బలేమోజు. మాంసము తిననట్టి బాపని వారికి తెలియకుండా కాని దొంగతనంగాతినే బ్రాహ్మలకుమాత్రము తెలుసును. అయినా తెలియని వారికొరకు చెప్పుతానువినండి. కోడి సర్వాన్ని భస్మంచేసుకుంటుంది. తెల్లవారుజామున కొక్కొరొక్కో అని ఉరుకుతూ పోయి మనం కృష్ణాఅయ్యర్ హోటల్‌లో "తేల్‌వడే" గటుక్కుమని మింగినట్లుగా ఎంతపెద్దతేలునైనా తినేస్తవి. చిన్న చిన్న పాములనుకూడా కోళ్లుతింటవి. ఎట్టివారికైనా మాయంచేస్తవి.

పూర్వం విజయనగరసామ్రాజ్యం యీకోళ్ళ కథమూలాననే నాశనమైందంటే నమ్మండి. ఎట్లంటారావినండి. రామరాజుబఖైర్ అని మరాఠీలం దాన కథలోఇట్లు చెప్పుతారు. ఆదిల్షా యొక్క మస్లింరాయబారి విజయనగరానికి వెళ్ళినాడు. అక్కడ జెట్టీలకుగాను దినం పందులను, ఇప్పుడు మిలిటరీకి ఎద్దులను, అవులను కోసినట్లుగా, కోసి వండుతూఉండేరి. రాయబారి దాన్ని చూచి రామరాజచక్రవర్తిగారితో, మీమతములో ఇంతటిమురికి పందినితినుటచాలారోతఅనిఅన్నాడు. మీరు తినే కోళ్ళుమాత్రము మంచివేమయ్యా అని చక్రవర్తి అడుగగా, అవునుఅని ఆతడన్నాడు. చక్రవర్తిగారు పందులదొడ్డివరకు అతన్ని తీసుకొనిపోయినారు; చూచినావా ఇప్పుడే యీదొడ్డిలో పందులను విడిపించినాను, ఇది శుభ్రముగా ఉన్నదికదా, రేపుచూతాము ఎట్లుండునో అని అన్నాడు. మర్నాడు దొడ్డినిచూచినారు. ఎంతోరోతగానుండవలెనో అంతరోతగానుండినది. పందులమలమునకు కొట్టించి ఆదేదొడ్డిలో కోళ్ళగుంపును దొరగొట్టి వెళ్ళినారు. మరునాడు మరల యిద్దరున్నూ వచ్చి ఆదొడ్డినిచూచినారు. పందుల మలమును శుభ్రముగా కోళ్లుతినివేసి దొడ్డినిఊడ్చినట్లుగా శుభ్రముచేసిపెట్టినవి. చక్రవర్తిగారు రాయబారితో ఇట్లన్నారు, "చూచినావా, పందిమలము తినే కోళ్లు పందులకంటే శ్రేష్ఠమైనవికావు". రాయబారి గుర్రుమన్నాడు. క్రోధాన్ని గొంతులోనే దాచుకొన్నాడు. తర్వాత దక్కనీసుల్తానులను పురి కొల్పి తల్లికోట యుద్ధం చేయించి విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని మంట గలిపించినాడు. చూచినారా కోడికాళ! కోళ్ళనుచలికాలములో విశేషముగాతింటారు. వాటిలో ఉష్ణగుణమున్నది. దానిలోపాటుగా నారాయణగూడా సారాయిని పట్టించినారంటే వైకుంఠము పట్టపగలే కనిపిస్తుంది. ఇప్పుడు బ్రాండివిస్కీ రావడంతక్కువైంది. వాటిని త్రాగే దొరలుకూడా నారాయణగూడా సారాయిబుడ్లనే వాడుతున్నారు.

కోళ్ళగిరాకీ చాలాఅయిపోయినది. ఒక కోడి పిల్లకు, పావుసేరుమాంసముకూడా చేయనట్టిపిల్లకు కూడా గరూపాయియిచ్చితీసుకొనిపోవుచున్నారు. వారందినాలక్రిందట ఒక మహాలుపుంజును ౧౨రూపాయాల గంజాలకు అమ్మినారు. ఇది అబద్ధమంటే అమ్మినవారిని విచారించండి, నిజం తెలుస్తుంది. సిద్దిపేట తాలూకాలోని లక్షారం గ్రామములో రామిరెడ్డిగారి కొడుకైన పటేలు మాత్రెమారెడ్డిగారు హైదరాబాదు అమ్మినారు, ౧౨రూపాయాలకిల్లరపైకానికి అమ్మకంఅయినపుంజు ఎంత పెద్దదోఅని పక్కఊళ్లవారుకూడా వచ్చి చూచినారు. అదిమామూలిపుంజే, దానికింత ధరనా అని ఆశ్చర్యపడిపోయినారు.

ముందుకాలములో మాంసము ధర చాలా పెరుగుతుందని, ఒకకోడిధర ౧౫రూపాయాలు అవుతుందని వీరబ్రహ్మంగారితత్వాలలో ఉండేది చిన్నప్పుడే నేనుచదివినాను. ౩౫ ఏండ్లక్రిందటనే నేను ఆత్మకుబుద్ధిచెప్పుకొని జంతుహింస కూడదు మహాపాపమని అనుకొని, మాంసం వదలివేసినాను ఇప్పుడు ఈదరిద్రదేశంజనులు నాముతానికే వస్తున్నారుకదా! చూచినారా నాదూరదృష్టి! గంపు కారోకేసుక్కు వెర్రివెంగళప్పా అని పిలుస్తారు.

చదివినవానికంటే చాకలి వాడే మేలు.

ఈసామెతను మొత్తము భారత దేశములో తెలుగువారే కనిపెట్టినారు.ఇప్పుడు మిలిటరీవారికి ఉడికేదానికి చాకళ్ళను ఏర్పాటు చేసినారు. నాచాకలివాడు లేటాలున మాయమైనాడు. ఏమి కథరాఅనివిచారి. అతే "మావాడు మిలిటరీలో చేరినాడు"అని వాళ్ళనాయన అన్నాడు. పోతే పోయినాడు,వాబట్టలేవీ ఇంటికొన్నియిచ్చినాడు మరినాభార్యవి రెండుకొత్తచీరెలు, నా పెద్దకొడుకువి రెండుపట్లానులు(అతడుఇంగ్లీషుమాదావరె ఉంటాడులెండి. మరినేనోపల్లెటూరి కాపువలె ఉంటాను), నాచిన్నకొడుకు నిక్కర్లు రెండు (వానికైతే ఎప్పుడుబ్రాపులైనాసే చేయిఉంటుంది. నడిస్తే తొండవర్ర్మవలె ముద్దుగా నడుస్తాడు లెండి),నాచిన్నబిడ్డలంగా ఒకటి, నాచిదిసగినఫోవతి ౧,నీపుసపికిలిన అంగీఒకటి, రిపేరుచేయించిన పాత కోటుఒకటి, మాఅత్తగారు ౧౫ఏండ్లనాడు పెట్టిన సెల్లాఒకటి, ఇవన్నీలెక్కచూచి బాకీపడినావు కదనోయ్‌అంటే నాకేంతెలుసును మిలిటరీపట్నం పోకిపోయి వాన్నఅడుగుపొండిఅని దబాయించినాడు. విచారణచేయగా మాచాకలికి నికి మిలిటరీలో నెలకు౧౨రూ॥ జీతంఇస్తున్నారు. ఇదికథ కాదు, సత్యమునుమడి. ఈ ముచ్చటను నేను నాస్నేహితునితో చెప్పగా ఆకే నాచాకలివాడు ఇంటివాలాయె రాకపోయె, వాడున్నాపోయినాడోయేమో? నా పట్లానులు, షేర్వానీలు, ఏమైనాకాపసుకస్తవో లేదో అని తహతహపడినాను. ఆదేసమయంలో నావద్ద ఒకపోతవకీలు కూర్చొనిఉండెను. అతడిట్లన్నాడు: "ఆకే వకాలతుకంటే చాకలిపనేబాగుంది. ఆమచేతనే మనపెద్దలేనాడో చదివినోనికంటే చాకలివాడే మేలన్నారు "అనిఅన్నాడు

యాచకధ్వంసకతిరు మంత్రోపదేశము

ప్రపంచములో అంతానావంటివారే ఉంటే వారుశీఘ్రముగా కోటీశ్వరులౌతారు. యాచకుల మూలాన మనసంసారాలు నాశనం అవుతున్నవి. హైగాయీమధ్యన ఆంధ్రభవనం, మున్నూరు హాస్టల్, రెడ్డిహాస్టల్, ఆర్యసమాజభవనం, నారాయణగూడా బాలికాపాఠశాల, ని. రా. ఆంధ్ర సారస్వతపరిషత్తు, కలాల్‌హాస్టల్, ముదిరాజ హాస్టల్, కృ.జే. గ్రంథాలయవిస్తరణ, ఎన్నుచుకొన్నారు, కొల్లలుగా ప్రజాసంస్థలు పైకివచ్చి ఎనుటబడినవారిన.తా ఇయ్యండిఎంబాఅని నానా విధాల మూపులుపట్టుచున్నారు. వీరికంతా ఎగనామంపెట్టేదెట్లాఅని ఆలోచించి తుదకు ఒక తిరుమంత్రమును కనిపెట్టినాను. సకల జనోపయోగార్థము (శ్రీమద్రామానుజులవారు వైకుంఠానికి బాటచూపినట్లుగా) దానిని ప్రతిఫలరహితముగా భగవద్గీతోపదేశానుగుణ్యముగా కర్మఫలత్యాగినై తెలుపుకొంటున్నానువినండి. నాకు పెద్దన్న ఉన్నాడు. ఆయనతోపోయిన సంవత్సరం భాగం పంచుకొని వేరేసంసారంపెట్టుకొన్నాను. చందా లకైవచ్చినవారితో ఇట్లంటాను—ఇదో మాఅన్నయ్యగారివద్దకు వెళ్ళినారా? వారు వెళ్ళలేదంటే మొదలు వెళ్ళిరాండిఅని పంపివేస్తాను. వెళ్ళివచ్చినామని అంటారా, ఏమైంది చందాఇచ్చినారాలేదా? అని అడుగుతాను. ఇచ్చినారుఅనిఅంటారా్యసరేఇంకేమి వెళ్ళండి, అన్నగారివద్ద తమ్మునివద్ద యిద్దరివద్ద వసూలుచేస్తారా, మంచిపెద్దమనుషులేఅనిఅంటాను. వారియ్యలేదయ్యాఅనిఅంటారా, "మరి వారియ్యకుంటే నేనుమాత్రమిస్తానా"అని చిటికెలో ఎగురగొట్టుతాను. ఈఉపాయం బాగుందంటారాలేదా. బాగుంటే దీన్ని మననంచేయండి. అన్నయ్యగారు లేనివారిగతియెట్లా అంటే వాడు తమ్మునిమీద పడవేయవచ్చు. తమ్ముడుగూడా లేకుంటే యెట్లుఅనిఅంటే నావంటి లుబ్ధాగ్రేసర చక్రవర్తిని అన్నముగాచేసుకొనండి.కానిమీఆస్తిలో శాస్త్రమీకు తోచినంతేభాగంమాత్రం నాపేరుగాన పారవేయండి! వింటారా!!

కొత్తఫిలిముల రికార్డులు

వచ్చియున్నవి. తొందరగాకొనండి

సజ్ని... హాస్పతాల్ ...నౌకరీ

పకొఫుటీ... పగ్లీ ... బన్సరీ

నరస్... రానీ... బదల్తీదునియా

సవేరా మరియు నగద్‌నరాయక్

చాలా మొత్తములో

తెప్పించినాము.

బి. జి. చిమల్గి

చౌరాహా కింగ్‌కోఠీ, అబిదురోడ్డు

శాఖ— గౌలిగూడా.

మారిషియస్‌లోని భారతీయులకు గౌరవస్థితి

మారిషియస్‌దీవి హిందూ మహాసముద్రమందు మడగాస్కరుద్వీపమునకు తూర్పునున్నది. దాని విస్తీర్ణము ౭౨౦ చదరపుమైళ్లు. అక్కడి జనసంఖ్య ౧౯౩౧ సం॥పు జనపరిగణనప్రకారము ౪౧౫౮౫ అందులో క్రైస్తవులున్నారు. యీదేశ మొదట్లుండి ఉంటుంది లును, భారతీయులును,యూరపీయులునఉన్నారు. యూరపీయులలో ఎక్కువమంది ఫ్రెంచివారలు.

ఈదీవిని మొదట క్రీ. శ. ౧౫౧౦ ౧౫౧౫ సం॥ల మధ్య పోర్చుగీసువారు కనుగొన్నారు. కాని అక్కడ స్థిరనివాసులు కాలేపోయిరి, తర్వాత ౧౫౯౮లో డచ్చివారు వలసనివాసమును ఏర్పరచుకొని, కాని ౧౭౧౦లో అదీవిని వదలిపెట్టిరి, ౧౭౧౫లో ఫ్రెంచివారు వచ్చిచేరి వ్యాపారమును వృద్ధిచేసిరి. ౧౮౧౦లో బ్రిటిషువారు దాని నాక్రమించిరి. బ్రిటిషువారి పాలనలో అక్కడి ఫ్రెంచిశాసనములును, ప్రభుత్వభాషగా ఫ్రెంచిభాషయుండిన స్థానమున్న ఆల్లే యుంచబడినవి.

ఈదీవి పాలనకు కార్యనిర్వాహకవర్గసహాయముగల ఒక గవర్నరు ఉన్నాడు. ఆ వర్గమునందు నలుగురుసభ్యులు స్థిరమైనారు; ఇంతేగాక అప్పుడప్పుడు సెక్రెటరీఆఫ్ స్టేట్‌యొక్క ఆదేశము ననుసరించి గవర్నరు మరికొందరినికూడ నియోగింపవచ్చును. శాసనసభయొకటేగలదు,అందులో ౧౯మంది పూర్వము అధికారులుగా యుండినవారలు, ౯మంది గవర్నరుచేనియమింపబడినవారలు; ౧౦మంది వోటుహక్కుగల కొంతమంది జనులచే ఎన్నుకొనబడినవారలు.

అట్టి ఈమారిషియస్ దీవిలో లేబర్ ఇన్స్పెక్టరుగనున్న కె. హజారిసింగ్‌గారు లండనులో సాంఘిక క్షేమ కార్యములనుగురించి తెలిసికొను టకై పోవుచు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు మారిషియస్ దీవి ఆదర్శముగా నుండవలెనని. ఎందుకనగా అదీవిలో, పూర్వము భారతీయులు దాదాపు బానిసలుగానుండిరి. ఇపుడు వారలు అక్కడిజనులతో సరిసమానముగానున్నారు—అని సింగుగారనిరి. అదీవిలో నివాస మేర్పరచుకొనియుండిన ఒక భారతీయుని సంతతిలోని వాడుని మారిషియస్‌లో అడ్వొకేటుజనరలుగానున్నాడు. సి గుగ్గార్తితో గూడ మరియిద్దరు పోవుచున్నారు. వారలు కందరికిని మారిషియస్ ప్రభుత్వమువారి స్కాలర్షిప్పులున్నవి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కొఱకై గవర్నరుకు విజ్ఞప్తి

మదరాసు డిసెంబరు౧౧

ఆంధ్రమహా సభాయొక్క అధ్యక్షుడు మహారాజకుమార్ సర్. విజయగారి నాయకత్వమున కొందరు నిన్న మదరాసుగవర్నరుగారి సన్నిధికి పోయి ఆంధ్రులకు తొందరలో వేరేరాష్ట్రమును ఏర్పాటు చేయించవలసినదనియు, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును తొందరలో కట్టింపజేయవలసినదనియు విన్నపము చేసెకొనిరి.

రఘునాథ్‌మల్ బ్యాంకర్

అబిద్‌రోడు హైద్రాబాదు దక్కన్.

అన్నిరకముల బ్యాంకు వ్యవహారములు సరసమగు పద్ధతులలో జరుపబడును.

బ్రాంచీలు:—

బేమ్మార్కెట్టు సికింద్రాబాదు.

పత్తర్‌ఘట్టి హైద్రాబాదు. దక్కన్

విత్తనములు

చలికాలపు [20] విధములైన కూరగాయల విత్తనములు రు. 4. లు

12 విధములైన పుష్పవిత్తనములు రు.1 3 0

ది పూనా సీడ్ ఏజన్సి

288, రాజ్‌కోట్, సుల్తాన్‌బజార్.

హైద్రాబాదు. దక్కన్.

చందా వివరాలు
సంవత్సరం ఆంధ్ర హాలీ రూపాయలు
ఆరునెలలకు ,, 3-౧౦-౦ ,,
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరానికి కల్దారు
విడి ప్రతిక ౦-౧-౨
పాత పత్రిక వెల ప్రత్యేకము
Vol. 18 — No 62

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

Published on every Monday and Thursday· Hyderabad· Dn

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions

BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISEMENT

20 - 12 — 1948

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వాజ్ఞలు

ప్రజలు గమనింపదగినవి

హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఈవారములో ఈక్రింది ఆజ్ఞలను ప్రకటించినారు

౧ బట్టలహుకుం

బట్టలు నూలు అమ్మె విషయములో ఇదివరలో శాసనములో ఈక్రింది మార్పులు చేయబడినవి.

బట్టలలో మగ్గాలపైనసే నేసే బట్టలు కూడా చేరినవి. వ్యాపారులు మగ్గం నేతబట్టలు ఎన్ని ఉంచుకొనగలరో నిర్ణయింపబడును ఇవికాక ఇంకా చాలా చిల్లరమార్పులు చేసినారు

౨ బెల్లం హుకుం

ఇకముందునుండి రాష్ట్రములో అంతటను బెల్లము రూపాయికి మూడున్నర సేరు చొప్పున ప్రకారం అమ్మవలెను దానికివిరుద్ధముగా అమ్మిన వారికి మూడేండ్లవరకు జెయిలు శిక్ష దొరుకును

౩ బట్టల పర్మిటు వేయుటకు

రాష్ట్రములోని బట్టలను నూలును నిగరానీ చేసే అధికారి ఇదివరకు పరిశ్రమ వ్యాపారాధ్యక్షుడైయుండెను. ఇకముందు సయ్యద్ అహమద్ మొహియుద్దీన్ పాషా గారు ఆపని జరిపించెదరు.

౪ నూనెగింజలఎగుమతి వ్యాపార హుకుం

ఇకముందు ఎవ్వరున్నూ నూనెగింజల వ్యాపారంలో ఎగుమతి ఒప్పందములు చేయకూడదు ఇదివరలో చేసిన దానిగతి ఏమిటంటే దాని విషయములో ప్రధానాధికారులవద్ద మొరపెట్టుకోవలెను. వారు విచారించి నిర్ణయము చేయుదురు నూనెగింజలు అంటే వేరుసెనగ, ఆవాలు, కుసుమ, ఆముదాలు, పత్తిగింజలు, నువ్వులు మొదలైనవి (ఇంకా సన్నొసకు సేరినవి ఇవేవి యైనను వ్యాపారస్థులు తెనుగు ఉర్దూ మార్వాడిలను వ్యవహరించుకొని తెలుసుకొనవచ్చును.)

౫ తిండిగోలల హుకుం

హైద్రాబాదు నగరంలో తిండి రేషను కొరకు ప్రజలకు జవాబును తనిఖీచేయుటకు మొదలు పెట్టినారు ౧౩, మరియు ౧౪ బహిమన్ తేదీలో రేషను బల్దా మూడవవార్డులో ఈ పనిజరుగును ప్రొద్దున ఏడున్నరనుండి తొమ్మిదిన్నరవరకు సాయంత్రం ౫ నుండి ౭వరకు జరుగును. పై కార్డు దారులు ఒకరు బయటికిపోకుండా ఇండ్లలో ఉండవచ్చిన అధికారులకు సహాయపడవలెను మూడవ వార్డులో బేగంబజార్, దారుల్షిఫా, షంషీర్‌గంజ్, బాగ్ అంబర్‌పేట్, ఫలక్నుమా, చన్నచాదరఘాట్, ఖైరతాబాదు, బక్షీగంజ్, రహ్మత్‌పురా, కామాటీపురా, బేగం బాజారు మొదలగునవన్ని చేరును.

౬ ధాన్యగ్రహీణాక్రయము

ధాన్యగ్రహణమును సర్కారువారు చేసినదాని విషయములో ఇంతవరకు ధరలు నిర్ణయించియుండలేదు కానీ ఇప్పుడు మెదక్‌జిల్లావరకు రైతుల నుండి తీసుకొన్న ధాన్యానికి ధరలు నిర్ణయించినారు తెల్లజొన్నలు అండోలు, సిద్దిపేట, యెల్లారెడ్డి తాలూకాలో ౧ పల్లాకు ౧౩ రూ ౧౨ అ ౦ పైసలు. మెదక్, గజ్వేల్ తాలూకాలలో ౧౨ రూ॥ పచ్చజొన్నలు మెదక్ తాలూకాలో రు ౧౩ అ ౦ ఇతరత్ర ౧౩ రూ॥ సజ్జలు మెదక్ తాలూకాలో ౧౫ రూ॥ ఇతరత్ర రు ౧౪ అ ౦ రాగులు ౧౩ నుండి రు ౧౪ అ ౦ వడ్లు మెదక్ తాలూకాలో “కోదలకు” రు ౧౧ అ ౦ ఇతరత్ర ౧౨ రూ॥ ఆర్కాటులో సాన్నకాంపడ్లు రు ౧౩ అ ౦ మరియు ౧౩ రూ॥ కిచిడీలకు ౧౮ వంతు రు ౧౮ అ ౦ పిఛోడీ నం ౧౭ రు ౨౨ అ ౦ నుండి రు ౨౩ అ ౦ సంబరుకు రు ౧౫ అ ౦ నుండి ౧౬ రూ॥ జొన్నలు సజ్జలు కాటికపోయినను తినేయోగ్యంగావుంటే పైధరలలో జొన్నలకు ౩౦ సజ్జలకు ౨ రూ॥ తక్కువగా ఇవ్వబడును. కాలుతొద్దిగా ఉండే ౧ రూ॥ తక్కువ ఎక్కువగా ఉంటే ఒప్పుకోరు

౭ ఇంకా కొత్తపన్నులు

వ్యవసాయశాఖవారు పరిశోధనలు చేస్తారట. అందుకుగాను ఇటీవల భూశాఖాధికారులతో కలిసి సభచేసినారు దీనిలో ఈక్రింద విధముగ నిర్ణయాలు చేసుకున్నారు, వ్యవసాయాభివృద్ధికి నిధిని ఏర్పాటు చేయవలెను దానికిగాను ద్రవ్యము ఎక్కడినుండి తేవలెను అని ఆలోచించి మిల్లులు కొనే పత్తిపైన ఒక పన్ను విధించవలెనని నిర్ణయించిరి ఎవ్వరెవ్వరు కొత్తరకంటలు పండించుతారో వారిభూములపై ఎకరాకు ఒక అణాచొప్పున కొత్తగా పన్నులు ఎక్కువ చేయవలెననియు నిర్ణయించిరి మార్కెట్ల పన్నుకూడా ఎక్కువచేస్తారట.

౮ పత్తిగింజల హుకుం

ఇకముందు రాష్ట్రమునుండి బయటికి పత్తిగింజలు కాని గింజలలోనుండు పత్తినికాని యెవ్వరున్నూ ఎగుమతి చేయగూడదు దానిని సెలవుపొందిన వారికి చేయవచ్చును వ్యతిరేకంగావర్తించేవారికి జెయిలుశిక్ష పైగా ఎగుమతియైన గింజలు పత్తి కాగలదు

— —

కొస్టారికా రాజ్యములో చైనీయులపై వెలితొలగుట

కొస్టారికా అనునది మధ్య అమెరికాలో దక్షిణభాగమునందున్న ప్రజాస్వామిక రాజ్యము క్రీ. శ. ౧౫౩౦ మొదలు ౧౮౨౧ వరకు ఇది స్పెయినువారికి అమెరికాఖండమునందుండు రాజ్యములో చేరియుండెను ౧౮౨౧లో ఈరాజ్యము అమెరికా స్వాతంత్ర్యయుద్ధమున చేరెను ౧౮౨౪–౧౮౩౯ మొదలు అది మధ్యఅమెరికాలో అమెరికా సంయుక్తరాజ్యమందు ఒకభాగమయ్యెను దీని వైశాల్యము ౨౩౦౦౦ చదరపుమైళ్లు, దీనిజనసంఖ్య ౧౯౩౪ జనవరి ౧వ తేదీన ౫౫౧౫౫౮ ఈరాజ్యపు భాష స్పెయిను భాష

ఈ కొస్టారికా రాజ్యమందు చైనీయులు ప్రవేశించరాదని శాసనము ఇంతవరకు ఉండినది. దానిని ప్రభుత్వమువారి కోరికపై పార్లమెంటువారు రద్దుచేసినట్లు డిసెంబరు ౧౫ తేదీన వార్తవచ్చినది

— —

అ. భా. హిందూ మహాసభ రజతోత్సవము

— —

అధ్యక్షుడుగా వరించబడిన సావర్కరు గారికి జబ్బు

— —

శ్యామప్రసాద్ ముఖర్జీగారికి ఆహ్వానము

— —

అమృతసర్‌లో జరుగనున్న అఖిలభారత హిందూమహాసభా రజతోత్సవమునకు అధ్యక్షుడుగా వరించబడిన సావర్కరుగారికి జ్వరమ్మువడి సెము డాక్టర్లు ఎంతగాచికిత్సచేయుచున్నను నెమ్మది కానట్లును, అందువల్ల డాక్టర్లు సావర్కరుగారిని అమృతసర్‌లో చలి ఉజ్జనముయముందు ఎక్కువగా నుండుటవల్ల అక్కడికి పోవలదని సలహానిచ్చినట్లును ఆ రజతోత్సవ ఆహ్వాన సంఘమువారికి తెలియజేయబడినది అందుపై ఆహ్వానసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శిగారు సావర్కరు రాజాలనిపక్షమున వారికిబదులు డాక్టరు శ్యామప్రసాదు ముఖర్జీగారిని అధ్యక్షుని స్థానమున కోరేగించుటకై ముఖర్జీగారిని డిసెంబరు ౨౪ తేదినాటికి అమృతసర్‌కు రావలెనని టెలిగ్రాం సందేశముచు పంపినారు

— —

హైద్రాబాదు స్త్రీశిశువు సంఘము

— —

పైసంఘమువారియాజమాన్యమున ౧౫ డిసెంబరు నాడు హైద్రాబాదు బ గెఅమాలో సభజరిగెను డాక్టరు లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగారు ఉపన్యసించిరి సభను రాణీ నీలోఫర్ ఫర్హత్ బేగంసాహెబాగారు ప్రారంభించుచు ఇంతవరకు ఈసంఘమువారు ప్రజలవద్ద ౨లక్షలు వసూలు చేసినారనియు హైద్రాబాదు నగరములో ఇదివరకే వివిధప్రదేశాలలో శిశురక్షణరోగుల చికిత్సాలయములు స్థాపించినారనియు ఇకముందు చుట్టుపట్టుల స్థాపింపదలచినారనియు జనులలో పూర్వాచార వాక్యములు ప్రబలియున్నవనియు వాటి బంధములను వారు ధైర్యముచేసి త్రెంచుకొని బయటపడవలెనని వారు ఉద్బోధించిరి తర్వాత డాక్టరు లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగారిట్లు మాట్లాడిరి

స్త్రీలయొక్కయు శిశువులయొక్కయు ఆరోగ్యము చాలాముఖ్యమైనది ఇతర దేశాలలో స్త్రీలు శిశువులు ఏటేటా ఎంతమంది చస్తున్నారో అంతే ఎనిమిదంతలు మంది మన దేశములో చస్తున్నారు మనదేశములో చాలామంది ఉన్నారు కాన ఇన్నమరణాలు ఏర్పడి కావలెన టారు. అది తప్పు మనప్రభుత్వము మాట్లాడితే హుకుం అంటుంది దాని పరిపాలనయే కావలెను కానిమనదేశంలో ప్రజలవృద్ధి యెనమన్నూ ఆడుగుటలేదు ఇప్పుడు ఆదే ముఖ్యసమస్య అయిపోయినది మానవసంఘము స్త్రీలను అణచివేసినది ఇది చాలా క్రూరమైనపని వాడు దుర్మార్గుడైనాడు, వానిమూలాననే ఇప్పుడు ప్రపంచమంతా మండిపోతున్నది ఇట్లే ఉంటే స్త్రీలకే మంచి ఆధిపత్యము గాగలదు వారిఆధిపత్యములోనే ప్రపంచం బాగుపడగలదు మనదేశాభివృద్ధికి స్త్రీవైద్యులు నర్సులు, చాలా చాలా అవసరం దానికై ప్రజలు తోడ్పడవలెను

— —

శ్రీమతి కస్తూరీబాయిగారి విడుదలకు నిరాకరణ

ఇండియా అండర్ సెక్రెటరీ ఆఫ్ స్టేట్ గారి జవాబు

బ్రిటిషుపార్లమెంటు లార్డుల సభలో డిసంబరు ౧౫ తేదీన స్ట్రాబోల్గిగారు గాంధిగారి ధర్మపత్నియగు శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారిని వదలిపెట్టవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అనుకొనుచున్నారా అని అడిగిరి అందుకు ఇండియా అండర్ సెక్రెటరీ ఆఫ్ స్టేట్ అగు డ్యూక్ ఆఫ్ డెవన్‌షైర్ గారు ఇట్లు సమాధానమిచ్చిరి –

“శ్రీమతి గాంధి ధర్మపత్నికి కొంతకాలము నుండి గుండెబాధ ఏర్పడియున్నది నవంబరు ఆఖరున ఆమెకు రెండుసారులు గుండెపోటుకలిగెను తర్వాత మరల చిన్నపోటు కలిగినది ఆమె సర్వసాధారణముగా పూర్వముకంటె నయమే కొద్దికాలముక్రింద ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆమెను ఆరోగ్యము పరిగాలేనని వదలదల్చిరికాని భారతదేశములో గుండెవ్యాధుల విషయమున ప్రత్యేకమైన నైపుణ్యముగల ప్రసిద్ధులలో ఒకరుసహాయముండి ఆమెప్రక్కని అవసరమైనప్పుడెల్ల కనిపెట్టుటకు సిద్ధముగానున్నప్పుడు ఆమెగారు ఇపుడున్న చోటనే ఉండుట మంచిదని అభిప్రాయపడిరి ఇప్పటికీ వారికి అదే అభిప్రాయమున్నది ”

స్ట్రాబోల్గిగారు –“తమ సమాధానమువల్ల గాంధిగారి ధర్మపత్నియొక్క క్షేమమును గురించి ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు అభిప్రాయపడుచున్నారనియు, ప్రజలయొక్కగాని రాజ్యముయొక్కగాని క్షేమముగురించిన ఆలోచన ఈ విషయములో ప్రసక్తికి రాలేదనియు నేను గ్రహించవలెనా?” అని అడిగిరి

అందుకు మన్నెక్ ప్రభువుగారు ఇట్లుచెప్పిరి – “గాంధిగారి ధర్మపత్నిగారి ఆరోగ్యమునుగురించి కాగితముపైనున్న ప్రశ్నకు నేను సమాధానమిచ్చినానని నాతలంపు. వారు ఆరోగ్యమును దృష్టిలో నుంచుకొని ఆమె విడుదలనుగురించి ఆలోచించిరనియు బాగుగా ఆలోచించగా గుండెవ్యాధుల నెరిగిన ప్రవీణుడు ఆమెను ఎల్లప్పుడును కనిపెట్టియుండుటకు సమీపమున సిద్ధముగానున్నప్పుడు ఆమె యిప్పుడున్నచోటనే ఉండుటమంచిదని భావించిరనియూ — నేను చెప్పినానుగదా!”

— —

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn Editor S Prathap Reddy, B. A., B. L.